

Latweefchu Awises.

Nr. 19.

Zettortdeenâ 12. Maiji.

1860.

Awifchu = sinuas.

Kreewusemme. Sewastopelê schinnis 4 gaddas jaw atkal 10 tuhftoschi zilwekt effoht apmettufchees un gan ar andeli, gan ar sweiju un lâ sinadami pahrtteek. Gelas no muhru druppeem atkal atpestitas, zitti nammi pahrtaisiti, zitti no jauna buhweti un kahdas 35 eelas apkohptas. Pohsta un kauschanahs weetâs wehl salaffoht kaulus un lohdes un tahs lahdejoht fuggôs; arri wehl darbojahs nogrimmuschus fuggus no juhvas isdabbuht ahra. Arri Balaklawas ohstâ un pilfatâ eetaifa jaunu dshwi.

Kreewu Awises raksta, ka pa Kreewusemme ar fahribas beedribu gan eet us preekschu, bet buhschoht wehl darba deesgan, pirms pohsta dserfchanu warreschoht isdeldeht. Jo isgahjuschi gaddâ 30 Gubernementis 36½ milj. zilwektu effoht ispielufchi 19¾ milj. Wedru brandwihna! (1 Wedro irr 10 stohpu). Zil maises un naudas tohp istehreta ar brandwihna dserfchanu!

Brufschu semme. No Klaipeidas (Memeles) ohsta raksta, ka tur schinni seemâ leelu pulku labibas no Kreewusemmees fawedduschi un steigfchus ar fuggaem taggad weddoht us Weseres uppi Wahzsemme un us Norwegeru semmi. Taggad arri taiffoht labbakus zellus un fchoffejas us Kreewu rohbeschem. Turprettim atkal stahsta, ka Leepaja wairs ne taifschchoht ne to dselles-zellu, neds arri to ohstu, jebfchu ar to jaw kahdu laiku effoht darbojuschees. Leepajneeki par to effoht lohti nosklumufchi.

Sweedru Aehninsch 3fchâ Maiji lizzees krophetees un tadeht Stokolmê un wiffâ walsti leelas gohda un preeka deenas fwinnejuschi.

Sprantschu semme. No Parisês raksta, ka Keisers Napoleons us fawa 4 gaddu wezza deh-

lina luhgfschanu 150 gwardias saldatu behrnus esfoht fa-aizinajis pilli. Masais Prinzis ar scheem saldatu behrneem rindê nostabjees un garx Keiseru lâ jaw saldati gahjuschi un no Printfscha nowesti tappuschi pee garreem galdeem, kas ar gahrdeem raufscheem un dahyfa augteem aprauti bijuschi. Prinzis ar behrneem apsehdees pee galda, kohpâ ehdufchi un beidschoht masais Prinzis preezigi eekleedjees: „Lai dshwo wiffi saldati! — Lai dshwo wiffi saldatu behni!“ Keisers ar Keisereeni paschi bijuschi klagt un ar teem behrneem ispreezajuschees.

Sprantschu Keisers nosuhtijis kara-fuggus us Sarkano juhru, kas starp Usu un Awriku, tur lizzis panemt masu fallinu Diffe un tê leek eetaifst ohstu un krepofstu. Calenderi par to kaunojahs, jo teem peederr Adene, paschâ Awrikas gallâ, un Perimes falla, Sarkanas juhvas fahkumâ, un tâ tad lihds schim bijuschi tee weenigee, kas ir fcho juhru pahrwaldijuschi. Taggad nu abbi, Calenderi un ir Sprantschi tur buhs tee sinnataji.

Calenderi atkal isgudrojuschi jaunus leelusgabbalus, kas lohti tahtu itt leelas lohdes dsenn ar breefmigu spehku. Isprohwejuschi un til labbus atradduschi, ka schinni gaddâ 1200 tahdu Armstronga leelu-gabbalu buhs isleeti un gattami. Turprettim atkal tee „wilkti leeli-gabbali“, ko Napoleons pats isgudrojis un kas Italias kara 1859 par labbeem israhdijschees, ne ween Sprantschu semme, bet arri wiffâs zittâs walstis tohp taifiti un wezzu leelu-gabbalu weetâ tohp listi. Schee „wilkti leeli-gabbali“ effoht eefschpuffê tapot taifiti lâ kungu plintes, tur stohbra eefschpuffê masas rennites lâ sfruhwe irr eetaifstas. Schaujoht lohde ne eet til teescham ahra, bet pa sfruhwas rennitechm grohfidamees isheet un zaur to dabbu jo leelu spehku un dauds labbaki warroht trahpiht. Zil tee pa-

faules behrni taggad ar to puhlejahs un gudro weens ohtram pohstu darriht. — Kahdi Pahwesta draugi gan bij nodohmajuschi Pahwestam schinkoht tahdus „willtus leelus-gabbalus,“ bet nu Awises stahsta, ka Napoleons aisleedsis tahdus leelus-gabbalus pahrdohht. — No Trusemmes, kas peederr Gulendereem, effoht 1 tuhft. Rattofu atnahzis Italia un gribb eet par saldateem Pahwesta karra-pulkä.

Italia. Wiffi taggad skattahs us Sizilias fallu, jo tur dumpis ne effoht wis wehl falausts, bet tai nakti no 6ta us 7ta Maji Garibaldim effoht isdeweess ar 3 fuggem un 1200 karra-wihreem fleppen iseet no Genuas ohstas un dohtees us Siziliu, dumpineeem palihgä, fur schie winnu ar leelu gaidischanu gaida; jo teem tur truhft galwa un Garibaldis tohti isflawehts. Sardinjeru Rehninisch Garibaldim gan aisleedsis us Siziliu eet un lizzis wakht, — ir Napoleons teizis, ka to ne gribboht; bet Garibaldis atdewis faru Generala ammatu, un fleppen sinajis fagahdatees nau-du un karra-leetas, nehmis Gulenderu passu un wehleschanu eet us Malta fallu. Kas Gulendereem peederr, un tä tad aismuzzis prohjam. Gan jaw raksta, ka pee Sizilias juhmallas effoht peegahjis un ka karra-fuggi weenu Garibalda fuggi effoht panehmusch, ohtru fahschamusch; bet wehl flaidri ne sinn, woi teefa; jo Neapeles un zitti ir Sardinjeru fuggi wakht pee Sizilias juhmallahm. Sakka, ka täpat arri wehl zitti fuggi ar tahdeem, kas Siziliai gribb eet palihgä, schinnis deenäs fleppen no zittahm ohstahm turpu eefchoht, jo tee gribb, lai ir Sizilia paliktu par Sardinias Rehnina Gubernementi. Woi tad tahdi nemeera kaudis ne buht ne peeminn tahs beswainigas affinis un to pohstu, par to tahdeem irr ja-atbild?! —z.

Italia. Benedikä nomirre tohti baggats, bet deefgan ehrmigs zilweks. Sawu leelu baggatibu winsch ne atstahje faweem raddeem, bet weenai fweeschai, 19 gaddi wezzai tohti smullai feewischkai. Nomirrejam bij kupris muggurä un lihfa samaitata kahja. Tai Testamentä, fur winsch to nau-du tai jaunai feewischkai bij norakstijis, bij arri norakstihst, ka tai mantineezei waijagohht 1) tahdu

wihru prezzeht, ka tas nomirreis effoht isflattijees, un 2) wannai waijagohht ifkatru gaddu tohs trihs pirmus mehneschus eet klosteri un par winnu Deewu luhgt. Ne warr sinnaht woi ta meita tahs diwi pehdigi minnetas leetas apnemfees isdarriht. Ta nomirruscha raddineeki ne gribboht ar to testamenti meerä palikt; winni sakka, ka gudrs zilweks to nemas ne warroht darriht. — laifam winsch effoht prahtä fajuzzis bijis, tahdu testamenti rakstidams. J. K.

Kreenu augsta wezza Reifereene Maria Weodorowna perrotees Nizzas pilfata un effoht të ar azzim tohti faslimmuse. Gudrais azzudakters Grew e effoht no Berlines turp aiswehstihst tappis. Raksta, ka eefchoht us Wahssemmi.

Leipzigä kahds algahdsis, gribbedams weenam ammatneekam johfus fataisihst, eebehris tam pihpe schaujamu pulweri un usbahsis tabaku wirsu. Pee eepihpeschanas pihpe pahrsprahguse un ammatneekam gihmis faplohstihst tappis. Tahdi johli, kas tuwakam fahpes un skahdi fataisa, naw derrigi.

Amerikä taggad taifoht fedlus us pedderehm, tä ka ar laut kahdu flepperi warr bes krattischanas schuhpodamees ween jast. Effoht wehl kahds Amerikaneris tahdus sahrkus isdohmajis, fur ne lupte, ne uhdens ne warr tapt eefschä. Tahdä wihse lihkus warr ilgu laifu no fatruhdeschanas isfargahht. —ld.

Kam irr ruhpu, Kam winnu naw?

(Stahstisch. Fur irr to smeetees, bet arriban to mahstees).

Kahds Leelskungs Wahssemme nobrauze ar sawu Leelmahti un zitteem peederrigeem un draugeem kahdä no sawahm pillim us meddischanu. Wakkarä lungi fanahze us balkonu tehju dsert. Walloda eewillkhs par schahdu par tahdu buhshonu, ir par ruhpahm. Tad Leelmahte fazzija, passattidamees us arraju, kas ne tahsu no pils druwa strahdaja: „Schim wihram teescham nekahdu ruhpu ne wart buht!“ Leelskungs atteize: „Nu mihla, kapehjtad tu dohma, ka winnam ruhpu naw?“ Leelmahte: „Wiffu zauru deenu të us winnu skattohs; winsch arx weenä fwilpeschanä un dseedafchanä ween.“

„Prassifim pascham,“ pasmebjahs Leelkungs, un liffe fullainim wihru pa-aiginacht kalnâ. Wihrs arri ne bij til launs un nahje. To kungu widdâ eestahjuscham Leelmahte prassija: „Dfirdu tewi wif-fu zauru deenu scheinan dseedam. Salki draugs, woi tad tewim pateesi itt nekahdu ruhpu naw?“ Arrajs atteize: „Nè!“ Leelm.: „Woi tewim behr-ni?“ Arr.: „Ja!“ Leelm.: „Woi tee tewim ruh-pas ne darra?“ Arr.: „Nè!“ Leelm.: „Woi te-wim feewa?“ Arr.: „Ja!“ Leelm.: „Nu, woi tewim ar feewu naw kahdureis dumpis?“ Arr.: „Kur tad paliks! katru waffaru!“ Leelm.: „Zaur ko tad?“ Arr.: „Zaur to, ka trahpohs schenkê kahdu glasfiti pahraf eedsehriis.“ Leelm.: Nu, draugs, kad mans kungs mannim pahreetu katru waffaru mahjâs eedsehrees, tad jau mums arridsan wajjadsetu rahtees!“ Tad arrajs Leelkungan ar rohku pee elkona peeduhriis, fazzija: „Uhrè! woi labbi ne teizu? Tawa wezza akkuracht tahda pat kuh-dere, kâ manna!“ — To dabbujuschi, Leelkungi scho ruhpu neturretaju apdahwaja un winnu atlai-de. Sinni, kâ schis wallars wihrum gan bes dumpja ne buhs palizzis.

Schê nu mihtais lassitajs tee smeekli. Bet kur ta mahziba? Woi fazzifi: Mahzohs no schi notik-kuma, kâ arrajam naw ruhpu, bet tahm zittahm kahrtahm jo drihs? — Nè! kad wiffi arraji buhtu kâ schis, tad gan tewim buhtu taisniba; bet tag-gad nè. — Bet to mahzamees: Jo kuxra dwehsele irr meefas apspeesta, jo tas zilweks irr bes ruhpu; jo atkal winnam dwehsele irr islohjita un manniga, jo wairaf ruhpu winnam saleekahs. — Bet tad jau gallâ teem irr taisniba, kas salka; „Kam tad speeschamees semmas un nabbagas kahrtas laudis arri pamahziht un pee gaischas fapraschanas west? Tad jau buhtu labba! winnus pamest nemahzitus, lai ruhpu truhlums winneem paleel par atswarru tai truhzibai, kas winneem pee dascheem dshwes preekeem sawâ semmâ kahrtâ Jareds?“ — Draugs, schohs wahrduis gan dascha zilwela muttê esmu dfit-dejis; bet tas teescham nepareisi runnahts. Jeb falki, woi eesi sawaj ahbelei wiffus sarrus dsen-naht semmê, lai wehji sarrôs ne plohsahs un win-

nus ne lausa? Kur rastohs tad tee augfi? — Tit-pat — woi eesi pamest sawa tuwafa dwehfeli ne-islohjitu, ne-isaudsetu, tâlabbad ween, lai paleel wiina ruhpu nemohjita? Kur paliktu tad tee tizzi-bas, mihlestibas un zerribas augfi? — Nè! Tee-scham labba! gaischam prahtam ar ruhpahm kau-tees, ne tumfcham lohpa meerâ mist. — e.

Dahrga filke, jeb retta laime.

Preeksch fenn gaddeem kahds wezzigs kungs kuh-tija sawu dehlu Zahni us juhru, filkes pirkt. Zah-nis nobrauzis pee sweijneekem us juhru, gaida pehz filkehm, kamehr iswilks. Kad metteens bij iswilks, tad arri paldees Deewam itt leelu lohmu filku fa-nehme, par ko wiffi klahrbuhdami preezajahs. Zah-nam scho redsoht nahk tahs dohmas, winsch kuhds sweijneekus, lai us wiina laimi wehl weenu met-teenu welsoht, un zil sweijneeki pagehrejohk, til arri schis maksafchoht, bet ween ar scho norunnu: „wiffas filkes, kas gaddahs fakert, peedert Zah-nam ween.“ — Kâ runnahts, tâ darrihts; sweij-neeki prassa 300 rubl. f., ko Zahnis arri us sa-wu laimi apnemmahs maksafht, zeredams us to, ka us schahdu wihs drihs warr baggats tapt. — Kad metteens bij iswilks, tad ak brihnums! Tihkla aste itt weenigu filki ween atradde, kuxra nu Zah-nam maksaja 300 rubl. sudr. Ko nu darriht? Zahnis sawu weenigu filki usskattidams nu stah-weja no bailibas un behdahm kâ isfamiffis, — bet tomehr schi filke bij japaturr, un norunnata nauda jamakfa. Zahnis gan no dusmahm, kâ tâ bij wih-lees, gribbeja filki semmê mest, — bet isfaljis kuh-dams nehme kuhds. Us zella winsch ee-eet kahdâ frohgâ, iszepp scho filki, un ar assaru pilnahm az-zim us dahrgu filki skattidamees, turr sawu mal-titi. Tai paschâ laikâ, kad Zahnis sawu dahrgu filki ehde, eenahl kahds baggats kungs un usprassa Zahnam ar scheem wahrdeem: „Draugs mihtais! Teiz man kas tew kaisch? Kapehz effi til noslum-mis, un kam raudi?“ Us scho jautaschanu Zahnis kungan itt pasemmigi atbildeja tâ: „Zeenigs kungs, kâ es nu ne raudaschu, kad man ja-ehd til breef-migi dahrga filke!“ Kungs pasmeedamees atbild:

„Do es ne mas ne tizzu, ka tew schi filke til dahrga! Tapehz es labpraht wehletohs sinnaht ka tew schi dahrga filke fmecke, dohd man arri!“ Zahnis atbild: „Labpraht es to darritu, bet juhs kungs noscheloheet, kad juhs til dahrgu filki ehdisheet!“ Kungs: „Til dohd, es tew tawu filki aismakfaschu!“ Zahnis: „Zeenigs kungs! Juhs buhseet nelaimigs, kad ehdisheet!“ Kungs: „Tew par to newaid behdas, es aismakfaschu!“ Zahnis nu arri ne leedse, bet dewe. Kad filke bij apchsta, tad Zahnis kungam teize, ka schi filke winnam makfajoht 300 rubl. fudr., par ko kungs tohti fatrubkabs, bet kungs sawu gohda wahrdu nekahpdams atpakkat, jautaja Zahni, ka tas wifs effoht notizzis. Kad Zahnis sawu nelaimi bij isteizis, tad zeenijams kungs rohku keshâ bahsdams, iswille 300 rubl. kurrus Zahnam dahwinaja ar scheem wahrdeem: „Dehls! sargees ohtrureis no tahdas nelaimes, un nekad ne palaujees us laimi, zerredams ka drihs warri baggats kapt!“ Zahnis kungam leelas pateizibas dohdams par to, ka bij spruzzis no tahdas nelaimes wakkâ, kunga rohkas ar assaru pitnahm azzim butschodams aisgahje. —b—g.

Sluddinaschanas.

Tai 24tâ Mâija mehnescha deenâ Disch=Zlmas jas muischâ no janna noturrehs ubtrupi, kurrâ wairakfoblitajeem pahrdohs wiffadas derrigas leetas. 1

Us Keisera Majestetes, Patwaldmeeka wiffu Kreewu walfts pawehleschanu

u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr.

No Talses Aprinka=teefas us Sabilles brandwihna degga Strauffa aizinaschanu wiffi parradu de-

weji un parradneeki ta Sabillê nomirruscha nammeeka **Kristapa Strauffa** zaur scho grabmatu tohn usajinati ar sawahm praffischanahm un ismakfaschanahm tanni nolita weenigâ terminâ, prohti tanni **Stâ Junija** deenâ 1860 usdoht; ja tahds ne klausibs un schinil terminâ ta ne darrihs, tad tahds ne ka wairs ne warrehs praffiht un ar tahdu darrihs pehz liffumeem. 1

Talsê tanni 22trâ Aprili 1860.

Meerakungs v. Firds.

Registrators: A. Vogel.

Tai nakti no 2tra us 3scho Mâiji Krohna=Wirzawas Leelu Rohschu fainmeekam **Krischjahn**am Rosentablam no stalla issagts weens behrs ehrelis 4 gaddi wezs, kupleem farreem ar diwi pinkahm, weens stuhru sohbs islaufs, mehrens no auguma, ar wiffahm pangahm un Kreewu wehselehm un eemaufteem, 60 rubl. webrts, ar falteem itt jauneem balteem ratteem. Sohla 15 rubelus tam, kas skaidru stann dohs, ta ka sagts leetas warr atdabbuht. 1

Grabmatu pahrdewejs **Harry Dohuberg** no Lees-pajas irr 1mâ Webruari arri **Kulbigâ** grabmatu bohti eeristejis, fur warr dabbuht virft wiffadas Wahzu un Latweefchu grabmatas. Utrohdams **Kulbigâ**, kaupmanna **G. Schmidta** nammâ un Lees-pajâ Leelâ eelâ, **Spizzmakara** nammâ. 3

3lmâ Mâiji 1860 un tais deenâs pehz tam **Preekules** basnizkunga muischâ par skaidru naudu uhtrupê isdohs: firgus, aitas, bittes, rattus un fammanas, firgu rihkus, muischas-istabu leetas (arri jaunâs klawihres no **G. J. Gebanhr. Sen. Krensbergâ**), dahrsa un kufnas leetas, ammatneeku leetas, ohsola kalti=un fohla=trauki, gultu un galda drohnas un wehl dandl tahdas namma=leetas. **G. Eugenberger**, Preekules mahjinajs.

S i n n a.

Juhfu wahrdu gan ne stannu, „mihlâis Awischu lassitajs,“ bet zil leela juhfu **mihlestiba**, to nu gan stannu un redju no Juhfu mihlestibas dahwanas un no teem firsnigeem wahrdeem, ar ko Juhf manni pawadeet us Wahzjemmes weffelibas awoteem. Ne ween us „weenu lahiti weffelibas uhdena“ Juhfu dahwana buhs derriga, bet ta mannim padarrihs fmeckigu ilkatru glahst uhdena, ko derschu Juhfu mihlestibu peeminedams. Tai tas kungs Juhfu meefai un dwehselei wehl dahwina til dands labba, zil meh par jums luhqam.

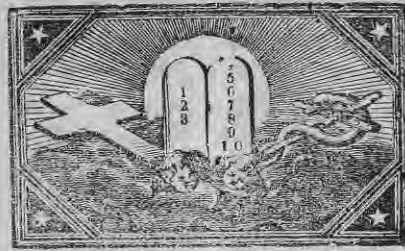
Schulz.

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas puffes: Collegienrath **G. Blaesé**, Jensor. Jelgawâ, tai 10. Mâiji 1860. No. 80.

Uwischu
Basnizas

Nr. 19.

peeliffums.
sinnas.
1860.

Jautas sinnas.

Meldseres pagasta skohla (Embohtes kirsphele) tappe 1838ta gadda no Meldseres Deewabihjiga dsimtkunga, nelaika Barona von Dorthesen, zelta un no zeeniga kunga un winna scheligas zeenmahtes lihds ar druwahm un plawahm par paleekamu mantu pagastam schinkota un norakstita, un arri skohlmeisteram par wiinna gruhthu ammatu labba pahrtikschana gahdata; jo skohlmeistera lohne irr 80 rubl. skaidras naudas, pahrs puhra-weetas labbas semmes katra lauka, lihds ar labbahlm plawahm. Muishu skohlmeisteram labbibu sawa rija iskull, seenu noplauj un sawahl un 14 asses malkas peewedd. Nelaika zeen. kunga Deewabihjiga zeenmahte Gottlikhe v. Dorthesen, dsimmuff v. der Kopp, (kas taggad pagastu walda ne ka zeeniga waldneeje ween, bet ka mihliga un scheliga mahte par sawu kauschu labbumu gahda) arri ikgadus par 20 rubl. daschadas pee skohlas wajjadigas leetas peegahda un arri skohlu ar masahm ehrgelitechm puschloja, kas aispehrn tikke pahrtakstas. 14 gaddus schinni skohla Andrejs Spahgis, kas pehz Kreewusemmé dsihwoja un taggad Wahzsemme semmes-kohpschana studeere, ka kreetns un gudrs skohlmeisters strahdajis; taggad tur Ernest Grundmannis par skohlmeisteri. Zebshu pagasts gan naw leels (14 fainneeki), tomeht tur ik seemas lihds 30 skohlas behrni skohla fanahl. Zeeniga mahte gahda itt mihligi ne ween par skohlu, bet arri par zittu kauschu buhpschannu un ihpaschi par kappeem. Bil es Leepajas pussi passihstu, tad ohtrus tahdus jautus kappus (kas 1854ta gadda eerikteki) ne sinnu. Wisaplahrt kappeem irr augsts un platts muhris, un pahri par wahrteem irr lepns pulkstena tohrnis. Wirs kappu durwim irr ar selta bohkstabeem zeenigas mahtes waheds usrakstihis.

(Stattees 1857ta gadda Basnizas sinnas Nr. 25, kur par scheem kappeem skaidras sinnas dohtas). Schee kappi irr masä seijsa pee uppmallas. Gohds un pateikschana nahlahs nelaika zeenigam kungam un winna zeenigai un scheligai zeenmahtei, kas sawu pagastu ne ween par turrigeem, bet arri za ur skohlu par labbi mahziteem un Deewabihjigeem laudim padarra. Zauka mihlestibas peemina, ko zeenigi kungi sewim us behrnu behrneem zehluschi!

No Stuttgartes pilfata (Wirtembergé) raksta, ka tur nesenn semneeku kahas bijuschas Ekterdinges zeema, kur laudim labbi smekkejis un tee baggatigi pameelouschees, prohti tur effoht: 5 tekki, 4 zuhlas, 1 wehris, 900 deffas un 2 muzzas kahpostu apesti, un labba teefa wihna isderts; brandwihnu tur mas bruhkejuschi. Scho sinnu Wahzu Uwises laffoht man tahdas dohmas zehlahs: Wahzsemneeki brihnahs un plezzus rausta, ka weenas paschäs kahsäs til dauds galkas teel apestis, un falka, ka Ekterdingeneeki effoht dikti isfalkuschu meefas-kalpi bijuschu. Wahzsemneekem irr sinnams gan ko brihnotees; jo tur ne tohp wis til dauds weenas paschäs kahsäs istehrehts; bet pee mums, sinnams, naw neko par to ko brihnotees, jo tas gan daschlahrt noteek, ka us dauds semneeku kahsahm Kursemmé teel kauti: pahrs zuhku, 1 gohws, lab wehrschelis, pahrs aitu, kahdas 5 lihds 6 sohfes, 10 lihds 12 puhri allus bruhwehts, 5 lihds 6 puhri labbibas bihdelehts, un par 15 lihds 20 rubuseem fuder. prohwes brandwihna no degga pahrwests. Kas par dauds, tas par dauds! Pahris zilweku no tam warretu gads kahrtu gohdigi dsihwoht, un ir tad to nepawalkatu wehl. Bet leels brihnumis naw, kad kahsas no swehtdeenas lihds zettortdeenas rihtam dsere, un laudis istaba ka bittes kohpa mudsch un kusti, kas wissi

griib labbi ischstees, padsertees, ir deemschehl —
 peedsertees. Tais pagastös, kas pilfateem tu-
 wumä, jeb us Felgawas puffi, tur zittadi eet kah-
 säas. Esnu pats, kad wehl skohlä Irlawä biju,
 Ritterschaptes lauschu kafsäs bijis, tur skaidri us
 Wahzu wihs wihs eet, un ja dauds, tad til lihds
 pirdneenas wakkaram kafsneeki lustejahs. Jauni
 laudis kà Wahzu kungi un mamselles smulki Wahzu
 dantschus greech un gohdä preezajahs; ne tu tur
 dsirdesti nek aunigas singes trallinajam, ne tu
 tur redsefi peedsehruschus blaustamees un istabas
 faktös lihgojamees. Wissi sahtigi ehd un dserr un
 jauks musihkis no 4 lihds 6 spehletajeem wissu
 nammu pilda, kà ir wezzitis ar firmu galwinu sahft
 wezzas kahjas lohziht. Bet wihs eet pa goh-
 dam un jadohma, ka tur zitta pafaulu un naw
 wairs Kursemme bet Wahzsemme, jebshu tur til
 muhsu mihta Latweeschu mehle atskann. Ar laiku
 ir pee mums zittadi buhs, kad wezzas, nelabbas
 eerafchas iesuddihs, kà migla spohschas faules
 spihdumä, zaur kristigahm, labbahm skohlahm.

Kai til laudim skohläs zels,
 Wezzus mahans probjam wels.
 Seedehs Deewabihjashana;
 Beigsees garra kafsoshana;
 Wih ar laif us labbu ees,
 Par to gahdahs mihtais Deews!

E. F. S.

Koblentze. Wahzsemmes Awissäs lassam par
 kahdu mihlestitas darbu tahdas sinnas, kas mahza,
 kà schehligs Deews labpracht swehti wissus tahdus
 darbus, kas eelsch tizzibas un mihlestitas irr ee-
 fahkti. Pee Meines uppes, Bruhschös, irr weens
 lohti stipri apwalnehts pilfats, wahrda Koblentze.
 Schinni pilfata dsihwo wissuwaikaf Kattoli, un
 tiklai mas pulzinsch no Ewangeliuma draudses
 lohzeekem tur atrohnahs. Kattoleem tur irr wissa-
 das derrigas skohläs, bahriinu nammi, ari tahdi
 nammi, tur wezzus laudis usnemm un lohpi, kas
 waikaf paschi sawu maifi ne spehj pelniht. Bet
 nabbageem Ewangeliuma tizzigeem wehl nefas no
 tahdahm leetahm ne bija, un ihpafchi nabbageem
 bahru-behrnineeem tur gauschi gruhti klahjahs. Tad
 nu 1844tä gaddä kahds Deewatizzigs wihs, wahr-
 dä Kehr, apscheshlojahs par nabbageem bahrineem,

un kahdus astonus sawä paschä nammä usnehme,
 un lihds ar sawu gaspaschu un meitu eefahze tohs
 apkohpt pee meefas un pee dwehseles. Zitti nab-
 bagu behru draugi dabbuja dsirdeht no ta darba,
 ko schis schehligs Samariteris strahdaja un atfuhija
 winnam kahdas mihlestitas dahwanas, kà ka winsch
 arweenu waikaf to nabbagu atstahdu behriniu war-
 reja usnemt sawas mahjäs; pehdigi ari pats
 Bruhschu Kehninsch no sawas puffes dahwaja ih-
 paschu nammu, tur tohs bahrinus warreja salift;
 turpat ari usnehme deewabihjigus wezzus laudis,
 kas wahjibas jeb wezzuma deht wairs ne warreja
 strahdaht. Nupat isgahjuschä gaddä tas pats
 Kehra kungs irr iesaidis sinnu, kà Deews lihds
 schim tam irr palihdsejis sawu mihlestitas darbu
 strahdaht; sawu brihnumu kà Deews to masu ee-
 fahkumu irr swehtijis! Schinnis 15 gaddös tanni
 bahriinu nammä irr usnenti un Deewam par gohdu
 audsinati 224 bahru-behrnini; bes tam turpat pee
 bahriinu namma irr eetaifijuschu tahdu weetu, tur
 Ewangeliuma tizzigi, kas us semmehm dsihwo, par
 lehtu maffu warr atdoht kohrteli sawus behrus,
 kas Koblenzes pilfata skohläs mahzahs; wehl tur-
 klahit irr eetaifijuschu lazareti preeksch seewischkeem,
 un us preekschu ari zerre preeksch wihrischkeem tah-
 du paschu zelt; schinni paschä lazarete ari tohp
 usnemtäs denestneezes, kas bes weetas irr, kamehr
 jaunu deenestu atrohn. Tas nams ko Kehninsch
 irr schinkojis, taggad jaw irr par masu palizzis,
 kà ka wissus nabbagus kas tur tohp apkohpti, wairs
 tur ne warr salift; tad tee nabbagu lauschu draugi
 irr nopirkuschu wehl ohtru nammu klahit, kas mak-
 fahs 13 tuhft. dahlderus: to naudu gan wehl naw
 aismalfajuschu, bet to stipri zerre, ka tas kungs,
 kas lihds schim irr palihdsejis, ari us preekschu
 schehligi nahks paligä pee scha mihlestitas darba;
 un meh arri to paschu zerrejäm un tizzam, jo rak-
 stihst stahw: „Es tewi ne atstahschu, nedf tewi
 pamettischu.“ Ebr. gr. 13, 5. H. B.

**Grawa Eberarda no Erbach pamah-
 zischana sawam dehlam dohta.**

Kahds Wahzsemmes waldineeks, Graws Eber-
 ards XV. no Erbach, kas dsihwoja Mahrtina Lut-

tera laikōs, preeksch sawa dehla tahdus padohmus irr saraktijis: „Mans mihlais dehls! ESSI deewa-bihjigs, lubds Deewu tikluschi, rihtōs un waktarōs; peeminni Deewu pee wiffa ko tu eesahzi darriht. Kad tew labbi klahjās, tad pateizi Deewam, kad behdās effi, suhdst Deewam sawas behdas. Loezi wehrā ka wiffas leetas no Deewa nahl, tikpat labbas ka launas deenas, un ka tahs wiffas ahtrumā beigsees. Alfihsti ka tu effi nabbags grehzineeks; tizzi ka Deewa Dehls Jesus Kristus tewi ar sawahm affinim irr pestijis, turrees stipri pee schahs tizzibas, un apleezini scho tizzibu libds gallam, tad Winsch arri tewi apleezinahs sawa Tehwa preekschā, las debbesis irr. Ne effi augstprahstigs. Ko tu effi sohlijis, to tew buhs peepildiht, jebfchu tas tewim arr malfatu wiffu mantu un paschu dshwibu; jo kad tu mellosi, woi nu par sineeklu, woi arri tihfchi, tad tu buhsi wellam par-behrnu, jo wels irr to mellu tehws. ESSI gaddigs ar wahrdeem un darbeem; ne darri nekahdam seewischkam kaunu. Ne speedees us karu, bet kad karsch irr eesahzees, tad effi drohsch un ne behdsi nekad, jo labbaki irr ar gohdu mirt, ne ka ar kaunu behgt. Ne effi nekahds ischkehrdetais, bet arri sibkstukam tew ne buhs buht. Ne darri neweenam nilau flawu, bet dohma weenumehr us sewi paschu, ka tu arr effi nabbags grehzigās zilwels. Ne darri zilwekem nekahdu wiltibu, bet effi wiffās leetās drohschs un gohdigs, jo las tā dshwohs, tas nekad ne ees bohja; bet mahzees wiffus laudis pasiht; jo ar gohdigeem tew buhs gohdigi apeetees; no wiltneekem sargees un ar teem tew buhs apdohmigi runnaht. Deewabihjigus nabbagus tew buhs mibligi apgahdaht. No lischkeem, no Deewa saimotajeem un no gekkeem tew buhs schkirtees; tee lai tewim nekad ne patihl. Kas tewi pahrmahja un tewim labbu padohmu dohd, to tew buhs mihloht. Ustizzigus kalpus tew buhs leelā gohdā turreht, un winneem zil spehdams atmafahht, ko tee tew labbu darrijuschi. Ne-ustizzigus kalpus tew ne buhs pee sewis turreht, bet laipnigi atlaist. Wiffas leetas tew buhs par labbu greest, bet kad tu teesu neffisi, tad tew buhs kaunu no-fohdihht. ESSI wiffceem saweem appatschneekem par tehwu; ne speedi pahrlceku sawus pawalstneekus ar dohschanahm, jo es daschu reis esmu redsejis ka ne-

laisna mantā ne pastahw. ESSI laipnigs ar deewa-bihjigeem laudim, un kad teem kahdu reisi nahlahs apgrehtotees prett tewi, tad winnus pahrmahzi, bet ar prohtu, zil peenahlahs. Sargees no leetas dserfchanas, jo no tahs isnahl negaddiga buhschana, ka sw. Pahwils sakla Gwes. 5. 18.“ R. V.

Wahzsemmes Keisers Sigismunds

prassija kahdu bislapu, ka winsch warroht to wiff-leelaku laimi panahht. Bislaps fazzija: „Schinni pasaulē juhs to par wolti mekleseet!“ Tad Keisers wairaf prassija: „Kā tad es to debbesu swehtigu dshwoschānu warru atraft?“ „Kad juhs par ihstenu zellu staigaseet,“ fazzija bislaps. „Kā tad es pa ihstenu zellu warru staigahht?“ — „Tad juhs par ihstenu zellu staigaseet mans Keisers, kad juhs tā dshwoseet, ka juhs daschu reis Deewam effat sohlijuschees staigahht, kad ar gruhthu wahjibu gullejat.“ R. V.

Sluddinaschanas.

No Peenawas pagasta-teefas tohp — us Telgawas kambara-waldischanas pawehlescham no 30ta Aug. f. g. Nr. 1789 un pehz likkumeem — wiffi Wpschupes, Wahlumuschas, Pehtermuschas, Peenawas, Peenawas meschalunga muuschas un Schuhlstes draudses lohzehti, tiklab wibrifschki ka seewischki un arri ispiaktu nekubfchi, las libds schim ahpnuss sawa pagasta ar passijeb bes passēs dshwo, usazinati: us **Jurgeem 1861** wahjās nahht un sawa pagasta kalpoht; las to ne starfās, taps no teefas pusses pee tam peespeests. Kam schi sluddinaschana va praham naw un kam pagasta ne tibf kalpoht, tam **Mahrtinōs** f. g. ja-usfalka un libds **Jurgeem 1861** ja-israkstahs. Taps pee tam wajjadīgās usnem-schanas shmes irr wiffwehlaki libds **2tram We-bruarim 1861** schē peeneffamas. 2

Wahlumuschā, tannē 3schā Septembert 1860.

Peeschedetajs: A. Finkl.

Teefas sftihweris: Berg.

No Grohhines pilfata-kemmerejas irr, — tayahz ka ta tannē 7tā un 11tā Maji f. g. nolista us arrenti isfohlschana, ta peemimetam pilfatam peederriga 20 pabra-weetu leela obrofa-gabbala **Perdenerheim** us 12 gadderem ween palkat ohtra, naw notkluse, — zitta isfohlschana us to 16to Septembert un ta beidsjama isfohlschana (**Peretorg**) us to 20to Septembert islistā. Tee las schinni leetā grubb sohlist, tohp usazig-

nati noliktā terminā Grohbines pilfata-kemmerējā no-
nabkt, tai tee to notatīšcham warretu cefattīht un fa-
was fohlišchanas noliktā wišē isdarībt. 1

Grohbines pilfata-kemmerējā, tai 1. Sept. 1860.
(Nr. 29.)

No Krohna Behrsamuiščas pagasta-teefas tobj wiš-
feem ahrpušs fawa pagasta dšhwodameem pagasta-loh-
zeškeem, — wihrīšchkeem un feewiškkeem, tā ir ispirīceem
nekreuhscheem to Krohna-muišchu Šlibasmuišcha, Behrsa-
muišcha, Behrsamuišchas meščalunga muišcha, Maša
Meščamuišcha, Drukasmuišcha, Luštesmuišcha, Udse,
Svrigaule un Žihpele, — zaur šcho tabdā wišē us-
teikts, ka winneem no 23 fcha Aprila 1861 ma
gadda nefahdas pašes preešč ahrpušs fawa pagasta
dšhwofchanas mašs ne taps dohtas, bet deenesta-weetas
pagastā eerahditas, ja tee Mahrti nošs f. g. pee šchīhs
pagasta-teefas fawu pahrraktīšcham pee žittas draudšes
ne peemeldehs un tahs wajjadīgas usneumšchanas šhmes
noliktā laikā, lihds 2 tram Webrnariim 1861, fchē
ne peeneffīhs. 3

Žihpele, tanni 5tā Septembei 1860.

(Nr. 1314.)

Peefehdetajs: J. Wardiā.
Teefas šchhw.: Engel.

Tanni nakti no 1ma us 2ru Septembei f. g. irr pee
Grendšchu muišchas fainmeča, **Muzzštrautu**
Jahna, sagkt eelausufchees un nosaggušchi: 3 wad-
mallas swabrlus, 2 baltas pikch-westes, 1 žepuri, 2

melus ar Drahu apwilktus aitas-abdas kaschofus, 3
pahri bišfes un dauds daschadas feewiškhu drehbes. Kas
par scham sagtahm drehbehm flaidru stann dohs, dab-
buhs pee Grendšchu muišchas pagasta-teefas pateizibas
nandu. 2

Tanni nakti no 31ma Augusta us 1mo Septembei irr
Meščamuišchas fainmeceem **Gailiščam** un **Drei-**
manam no gannibahm trihs firgi nosagti: 1) melus
firs, 7tā gaddā, kam pee kreifas nabšes augons, 65
rubtus wehrts; 2) gaischi bruhns firs, kam pee
preeščlahjahm baltumi, 75 rubt. wehrts; 3) behra
kehwe, 4tā gaddā, bes lahdas šhmes, 70 rubt. wehrtā.
Kas par scheem firgeem flaidru stann dohs, dabbuhs pee
Behrs-Žihpelmuišchas pagasta-teefas 12 rubtus patei-
zibas nandas. 1

Sinna par jannu tirgu.

Peewīku-muišchā — ne tabt no Alšchwangas —
tikš us wišsaugtakas waldīšchanas wehlescham schinnā
gaddā, tā arri nahlamōšs gaddōšs, tai 6tā Oktobra
mebnescha deenā lohpu — un firgu-firgus noturrehts. 1

Peewīku-muišchā, tai 19tā Augustā 1860.

Kabilles tirgus taps arweenu tai 6tā Oktobei
noturrehts. 1

Alš Dohbeles wahrteem us schoffejas, pee ahd-
gehra Gauderera lunga namma, irr atraktš mašs ar
rudseem. Tas, kam tas mašs ar rudseem peeder, war
meldetees peeminetā namnā. 1

S i n n a.

Ar Deewa valigu 9tā Septembei us wakkara pufi pahrschrejam mahjās. 2 naktis un 3 deenas fšrebjušchi bes
mitšchanahs, ne gullejušchi, ne gohdigi pa-ehdušchees, mehs glūšchi noluffušchi un nopubleti pahrnablušchi. Pa-
teizam wisseem, kas mahs ar tabdu firnīgu mihlestibu un pagohdināscham fagaidiušchi un fanehmuišchi. No tabdas
mihlestibas eepreezinati un štirināti, ar Deewa valigu gan atkal ahri atspirigīni un preezigi pee fawa mihla darba
warrestu eet. No firšs fweizīnajam itt wiffus fawā mihlā tehwusemmē; itt ihpaschi fawu mihlu draudsi, fawus
zeen. Alwišču ralkstītajus un laffītajus, teem firnīgi pateikdami par štiru valigu un par lehnīgu prahu,
ar furru pazeetušchees tai laikā, tad mahjās ne bijam. Lai Deems Kungs Žuhs wiffus apšwehti.

Žuhfu firšs draugs

Schulz.

Labbibas un prezzu tirgus Mihgā tai 10. Septembei un Ceepajā tai 3. Septembei 1860 gaddā.

M a l f a j a p a r:	Mihgā.		Ceepajā.		M a l f a j a p a r:	Mihgā.		Ceepajā.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Fšchetw. (1 puhru) rudsu 190 lihds	2	—	2	—	1/2 puddu (20 mahrz.) dšfels	1	—	1	10
1/3 " (1 ") kweešču 360 —	3	80	3	50	1/2 " (20 ") tabaka	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meešču 180 —	1	90	1	90	1/2 " (20 ") šchlihtu appīnu	—	—	2	50
1/3 " (1 ") auju . 120 —	1	30	1	—	1/2 " (20 ") šchab. žuhfu gall.	—	—	—	—
1/3 " (1 ") štrau 200 —	2	25	2	—	1/2 " (20 ") krohna līnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mīst.	2	30	1	90	1/2 " (20 ") brakfa līnu	1	15	1	20
1/3 " (1 ") kīhdelet.	2	75	2	50	1 muzzu līnu sehllu . . 6 1/2 lihds	7	—	6	50
1/3 " (1 ") " kweešču mīl.	4	50	3	75	1 " šīku . . . 9 —	9	50	8	50
1/3 " (1 ") meešču putraim.	3	—	—	—	10 puddu šarkanas šahls . . .	4	80	4	60
10 puddu (1 birfawu) seena .	4	—	2	—	10 " baltas rupjas šahls . . .	4	80	4	60
1/2 " (20 mahrz.) fweešta 380 —	4	—	3	—	10 " " smalkas " . . .	4	80	4	60

B r i h w d r i f f e h t i.

No žubrīnallās-gubernemēnās augstās waldīšchanas pušes; Collegienrath G. Blaeſe, Benfor. Jelgawā, tai 12. Septembei 1860.
No. 156.

Uwifchu

peeliffums.

Missiones

finnas.

Nr. 19.

1860.

XXXVIII. Par Deewa walfstibu paganu starpâ.

11. Awrikas wakkara-puffes mallu.

(3)

Neem. 4. 18. Kur ne bij fo zerrecht, wiafch irr tizzejis us zerribu, ka tas taptu weens tehws dauds paganu.

Schohs wahrduſ, miſhee miſſiones draugi, taſ apuſtuls Pahwils fakka par Ahbraâmu, ar teem rahdidams, ka Ahbraâms ta Kunga apfohliſchanai tizzeja, ka wiina dſimmums buhſchoht tikpat kâ taſ ſwaigſnes pee debbefſ; jebſchu pehz zilwela dohmahm taſ ne bij zerrejams, jo patſ Ahbraâms bij ſtipri wezs un arri feewa bij wezza, un wiini ne bij peedſihwojuſchi nekahdu dehlu. Miſhee draugi, Ahbraâma tizziba mums par preekſſihmi, ka lai zerribâ ne peeluſtam, kad taſ Kungs mums ar ſaweem wahrdeem fo ſohljis. Teefſham tam buhſ tâ notift. Nu mehſ wiſſi ſinnam, ka taſ Kungs irr ſohljis, ka wiina walfſtiba apuems wiſſu paſauli un ka tam preezas wahrdam buhſ atſkanneht wiſſâs weetâs. Tapehz mehſ arri drohſchi effam, ka taſ miſſiones ſwehtais darbs gallâ ir tur iſweikfees labbi, kur no eefahkuma augli nekahdi ne parahdahs un kur til dauds prettineeki tam paſſham darbam, ka neweena zilwela aſs to ne warr wiſ noredſeht, nedſ zilwela prahts to warr ſapraſt, ka tam buhſ us preekſſchu eet. Tad gau daſchs labſ fakka: pawelti wiſſ publinſch, tad kaſ maſtizzigs ahtri grihb rimt. Bet ta zerriba, kaſ uszehlâs us ta Kunga wahrdeem, ta ne iſſamiffahs un gallâ ne tohp kaunâ. To redſam ihpaſchi pee teem ſtaſſteem par Awrikas wakkara-puffes mallu un par to

miſſiones darbu, kaſ tur ſtrahdahſ, un fo taggad jums grihb preekſſchâ zelt. Lai tee derr arri muhſu wahju tizzibu ſtiprinaht! —

Par Awrikas wakkara-puffes mallu, par tahm ſawadahm ſemmehm un laudim un wiina breeſmi-gu mahau-tizzibu un pakrittufchu buhſchanu, jaw reiſu reiſehm jums effam ſtahtijufchi. Taggad lai apluſfojam, kâ ar fo miſſiones darbu tur gahjis. Tê nu mehſ eefahkam pee ta ſemmes gabbala, fo ſauz par Senegambiu, kur taſ abbas leelas uppes Senegale un Gambia juhrâ eegahſchahs; ſchi ſemme garr juhmallu iſſteepjahs 120 juhds. garrumâ un 85 juhds. plattumâ. Tê atrohnahs weetu weetahm ir Sprantſchu, ir Galenderu, ir Portugiſchu pilſehtinas, fo jau fem laikeem zehluſchi andeles deht, jo taſ peeminnetas leelas uppes til dſikkas, ka labbu gabbalu, prohti lihds 200 juhdses, pa wiinnahm ar fuggeem warr braukt un kur til ween peelaiſch pee mallas, tur arri laudis no ſaweem zeemeem un piſkateem fanahk andeletees; zitti arri tamdeht atnahk tablu gabbalu, ka pahru mehneſchus zellâ irr, kamehr nahk pee ſchahm uppmallahm. Trihs ſawadas tautas irr, kaſ tur dſihwo, prohti: Saluweeſchi, Mandingeefchi un Bulaweefchi. Saluweeſchi un Mandingeefchi wiſſuwairaf irr Turku tizzibas peederrigi, un ſtarp Mandingeefcheem irr ihpatte preeſteru zilts, fo ſauz par Marabuteem. Tee irr labbi pahritklufchi kaupmanni, kaſ ar ſawahm prezzehm no weenas weetas us ohtru aplahrt ſtaiga, ne tâ kâ pee mums Schihdi, kaſ ſawu naſtinu us plezgeem nehſa, bet ſchee us kamehtu lohpeem jahdami ne pa weenam, bet leeſeem pulkeem ſabeedroti andeli dſenn. Kur ween atnahk, tur wiini apgeemo pa-

schus augstakus laudis un arri Rehnini winnus labpracht usnemem. Winni lihdsi wedd papihru un tinti un Araberu wallodâ usraksta perschas no Turku Bibbeles, ko sanz par Karanu, un tahdas aprakstitas papihra strihpinas tee laudis turr par spehzigahm pestelehm. Paschi tohp turreti par sw. laudim un ar sawu gluddu mehli winni deesgan labbi sinn islaweht Turku mahn-tizzibu un dauds laudis ar to peemahna. Jo weeglat scheem mahnupraweescheem tas isdohdahs, jo tumshaki tee laudis, jo masal ihstenas firds-atgreeschanahs tee no winneem prassa un jo wairal winni sohla tahdas leetas, kas meefas prahtam patihk; daschlacht winni ar wehl naudu peemakfa, ja ween winnu tizzibu peenemem. Sinnams, ka tahdi praweeschi teem laudim labbi patihk, kas bihstahs sawas grehku-kahribas aisleegt un Kristus krustu us sewi nemt. Tadeht arri par teem Giropas laudim, kas turp nonahl un kristigu tizzibu mahza, ne retti sakka: „Tee baltee zilweki Deewu ne pasihst, tee til andelejahs un prezses pehr woi pahrdohd.“ Deewam shehl tee Giropas laudis, kas jau senn laikeem te bij apmettuschees nebehdadami par to nabbagu Mohru dwehselehmi; paschi wainigi, ka tahda neslawa par winneem zehlfesee; tee paschi, mantas kahrigi prezzieneki buhdami, saweem tizzibas wehstinescheem, kas pehz winneem nahlfuschi, to zellu aiskrahmufchi pee lauschu firdim. Bulaweeschi dsihwo zitti ne zil tahlu pee juhmallas, bet leelaka pufse labbu gabbalu tahli widdus-semme; tee irr tumshchi pagani; tomehr winni semmes kohpeji, rahmi un meerigi lautini, kas arri Giropas laudim ne turrabs til stihwi prettin, ka tee zitti. Paschi stahsta, ka winni wezzu wezzos laikos no balteem zilwekeem zehlfuschees. Mandingeechi winnus stibri apspeesh un mas semmes winneem pamett preefsh strahdashanas, ne retti arri bes prassishanas atnemem tohs anglus, ko winni ar sweedreem eekohpuichi. Tadeht gan warr zerreht, ka pee scheem Bulaweescheem missiones darbs labbak isdohfesees us preefshu, ne ka pee teem zitteem semmes-eedshiwotajeem.

(Turplikam wairal.)

Sinna par weenu atmetteflu nammu Dngfonges pilfatâ, Kineseru semme.

1850tâ gaddâ no Kineseru semmes us Wahsemmi bija atnahzis Missionars Gislaws, kas jaw ilgu laiku tur paganeem Deewa wahrduš bija fluddinajis; winsch tanni gaddâ braukaja aplahrt pa Wahsemmi un firsnigi luhdse wiffus Ewangeliuma tizzigus laudis, lai nahktu paligâ gan ar dahwanahm, gau ar luhgshahahm teem missionareem, lai teem isdohthohs arri schinni semme, ko sahtans wehl neschehligi wahrdina, fwehtu kristigu draudsi dibbinahkt. Gislaws stahstija, ka ihpaschi seewischkeem un behrneem tur gauschi behdigi eijohkt; un tadeht winsch arri wiffuwairal seewas un meitas us-ajzinaja, lai nahktu paligâ sawahm nabbaga behdigahm mahsahm Kineseru semme. Bet ka tad tas missionars mahzija, ka buhs palihdseht? Winsch sazija, ka tas buhtu gluschi labbi, kad tur warroht eetaisihkt tahdus nammus, fur atmettus behrnus warretu kohpt un audsinahkt; jo Kineseru mahthehm effoht daudsreis tahda neschehliga firds, ka tahs sawus behrnus, kad tohs lahga ne spehi usturreht, jeb nokaujoht, jeb arri noleekoht pa zellmallahm un ka ikgaddu daudj tuhktoschi behrnini ta dabbujoht sawu gallu. Arri Berlines pilfatâ missionars Gislaws bij atnahzis un tur no nabbaga paganu behrneem stahstija. Tad nu Deewa Gars mohdinaja kahdas gaspaschas un preileenes, tahs fade-wahs kohpa tahda beedriba, kas naudu salikke un salassija, ar ko warretu Kineseru semme atmetteflu nammus eezelt. Schi beedriba 1856tâ gaddâ irr eezehlfusi to pirmo atmetteflu nammu. Kahds Deewabihjigs kurbneeks no Berlines ar sawu seewu un meitu atstahje tehwu semmi, raddus un draugus un aisgahje tur tanni atmetteflu namurâ tom Kungam Jesum kalpoht. Schis namš irr eezelts Dngfonges pilfatâ. Atmetteflu namma tehws raksta, ka Deewš schehligi lihdsi schim effoht palihdsejis, ka behrnini Deewa wahrduš labpracht mahzotees un saweem kristigeem labdarritajeem effoht gauschi padewigi un paklaufigi. Ar leelu preeku tee behrnini dseedajohkt fwehtas dseefmas, Wahzu un Kineseru wallodâ, un warroht zerreht, ka Deewš arri us

Gr.

preekschu palihdsjehs tohs usaudsinaht par kristiteem zilwekeem. Nam's irr eezelts 1856tâ gaddâ un no ta laika tur irr usnemti kahdi 36 behrnini, kas zaur swehtu kristibu tam Kungam Jesum par jehreem irr swehtiti. 20 no scheem jehrineem tas labbais gaus jaw irr eepreezinajis pee sewis; jo kad tohs pa celahm un sehtmallahm falassija, tad daschi jaw bija pufs mirruschi un gauschi nomohziti; zitti jaw pa stundahm bija gullejuschi pascha leela faules karstumâ, bes kahdas barribas; zittus kristiti laudis irr iswilkuschi no subdu bedrehm, fur nescheligas paganu mahtes tohs bija eemettuschas. — Bes ta kerpneeka un winna seewas un meitas no Berlines beedribas irr isfuhntitas wehl 5 jumprawas, kas labpraht gribbedamas tam Kungam Jesum kalpoht, wissu atshadamas aisgahje us to tablu sweechu semmi; weena no tahm turpat irr eegahjusi sawa kunga preefâ, ohtra leelas wahjibas dehl irr atnahkusi atpakkat us Wahzsemmi. Zil neschelligi tahs paganu mahtes apeetahs ar saweem behrneem, un zil nohtigi tadeht tanni semmê irr tahdi nammi, fur atmetus behruinus usnemm. to mums irr stahstijis zits missionars, kas isgahjuschâ gaddâ Wahzsemme irr atnahzis, un kas 11 gaddus Aihnas semmê irr strahdajis; winsch stahsta tâ: „Daschi wezzaki pee sewis wairak ne patur kâ tikka diwi woi trihs behruus; zittus winni jeb nokauj, jeb arri ismett, un wissuwairak seewischkus tee tulihht nokauj pehz peedsinshanas. Daschas mahtes, kas pehzak kristigu tizzibu irr peenehmuschas, man irr stahstijuschas, ka sawâ paganu buhschanâ effoht zitta 2, zitta 3, zitta 4 behruus nokahwuschas. Es esmu pats redsejis weenu mahti, kas ar sawu rohku astonus behruus irr nonahwejusi; zitta kahda seewina man irr stahstijusi, ka tai effoht bijuschas astonas mahfas, bet wezzaki wissas effoht nokahwuschâ, weenu paschu til astahjuschi dsihwu. Weena zeemâ esmu satizzees ar laudim, kam Deews bija dewis 12 meitas, un no tahm desmits irr atmetas jeb nokautas. Al, mihtee lassitaji, redseet kahdas breesmas tur noteek; tadeht luhdseet arri juhs Deewu, ka winsch tahdaj tumshai tautai sawu Swangeliumu pilnigi gribbetu fuhtht; luhdseet arri, lai Deews palihds tai Berlines beedribai dauds behruinus glahht no breesmigas nahwes un usau-

dsinaht tam Kungam Jesum par jehreem un par muhschigas dsihwoschanas mantineekeem. H. B.

Kristigs zilwets un Turks.

Senn, senn, wezzos laikos dsihwoja Wahzsemme diwi brahli. Ulpgangs un Raimunds, kas leelas muishas turreja. Tehws jaw bij preeksch dauds gaddeem sawu jaunako dehlu, Raimundu, Malta's brunneneeku beedribâ lizzis eerakstihht. Tas laiks nu bij atnahzis, fur Raimundam wajjadseja sawu deenestu esahht un tadeht us Malta's fallu eef. Ulpgangs, kas brahli lohti mihleja, ne gribbeja to weenu paschu prohjam laist, pahrdewe tadeht wissas sawas muishas Wahzsemme un brauze lihds us Malta's fallu, fur winsch sewim jauku semmes gabbalu nopirke, kreetnu Deewabihjigu seewinu apuehme un no Deewa swehtihhts ar faderribu laulibâ, ka arri ar laizigahm mantahm un wesseleem, tikluscheem behruineem lihds muhscha gallam meerigi un laimigi dsihwoja. Sê tappe winsch daschkahht no brahla apmeklehts, kas bes mitteschanas no eenaidneeku uswarreschanas runnaja, Turkeem nebeidsamu karru swehredams. Gan brahli's brahli Raimundu kluffinaja, tam fazzidams, ka ar sohina asmini ween Turkus pee skaidras atsihschanas ne peeweddischoht, un ja tohs ihsti pahrlaezinahht gribboht, tad wajagohht teem azzis atwehet, ka winni sawustu, kahdu swehtibu kristiga tizziba dahwinaja, ja peetizzigi pehz winnas swehteem raksteem dsihwoht zihnijahs. Raimunds tahdas runnas dauds wehrâ ne uehme un palikke pee sawa prahta, ka til weenigi karrâ-brunnas tahdus zeetfirdigus, kâ Turki effoht, warroht waldihht. Tê nu tappe no brunneneeku beedribas nospreests prett juhras-laupitajeem, kas dauds kristigu kaupmannu kuggus bija nehmuschâ, karrâ dohtees un arri muhsu Raimunds gabje lihds. Ta bija breesmiga kauschanahs! Gan brunneneeki sawus eenaidneekus uswarreja, bet ir daschu skahdi zeete. Zhpaschi tas kuggis, us kurra Raimunds bija, ne pahrnahze mahjâs. Tee, kas klahu bijuschâ un masas laiminâs no laupitaju naggeem laimigi bij isbehguschâ, stahstija, ka kuggis tad til no eenaidneekreem nemts tappis, kad pehdigais brunneneeks un arri Raimunds duhschigâ kauschanahs nahwi

dabbujis. Ulpgangs ar gauſchahm affarahm ap-
 raudaja ſawu mihtu brahli, fo muhſcham wairs ne
 zerreja redſeht. Bet winſch ne bij wiſ mirris.
 Zuhraſ-laupitaji kuggi panehmufchi, atradde ſtarp
 teem nokauteem Naimundu, kaſ gan gruhti eewai-
 nohts, bet wehl dſihws bija, puhlejahs winna
 wahſis faſeet un iſdſeedinaht un wedde tad winnu
 Alſchihres pilſata us wehrgu-tirgu. Muſfu brun-
 neneeka ſlaifs un ſpehzigſ augums dauds pirzejuſ
 peewillinaja, un dauds bija, kaſ preezajahs, weenu
 no teem breeſmigeem brunneneekeem par wehrgu dab-
 buht un atreebdameas to labbi iſmohziht. Zuhraſ-
 laupitajis, ka rohkas Naimunds bij kritiſ, manni-
 ja to un praſſija leelu naudu par maſku, ka daſcham
 labbam wiſſa luſte iſſudde, to kahrotu wehrgu ee-
 dabbuht. Pehdigi atmahze jauns Turku kungſ,
 Gids Muleis wahrdä, kaſ lohti baggats un no
 augſtas zilts bija. Schis apluhkoja un apraudſija
 wiſſus lohzeklus ſchi nelaimiga brunneneeka, ta ka
 lohpu pirzeji mehds dariht, un maſfaja tad to aug-
 ſtu tirgu. „Gan tew buhs labbi jaſtrahda, tu kri-
 ſtihts funſ, lai mannim par ſſahdi naw, ka es til
 dahrgu naudu par tewi maſfajis,“ ta winſch Rai-
 mundu uſrunnaja, un ſawu draudeſchanu nu ne aiſ-
 miſdams, winſch to zeetſiediga uſrauga rohkas
 deme, kaſ nelaimigu brunneneeku ar pahragu ſitte-
 neem pee gruhta darba ſpeede. Schinnis behdu
 deenäs Naimundam arri nelahda zerriba ne bij, ween-
 reis atſwabbinatam flucht; jo pehz Maltas brunne-
 neeku zeeteem liſkumeem bij bahrgi aiſleegts, win-
 nu beedribas lohzeklus no wehrgoſchanas iſpirkt.
 Ar drohſchu prahſtu un neſchambigu pakaufſchanohs
 us Deewu, winſch darbojahs, ſawu gruhtu liſteni
 paneſt, kamehr no ſmaggeem darbeem mohzitam,
 weſſeliba ſahze luſt. Iſſamiſſis tizziba un zerriba,
 winſch ſawu bahrgu kungu luhgdams luhdſe, lai
 winna dſihwibai gallu darra. Bet ſchis to nemas
 ne dohmaja, tahdu tſchaklu ſtrahdneeku paſaudeht.

eezehle Naimundu par ſawu dahſneeku, fur winſch
 appakſch Muleja ihpaſchas pahſſkattifchanas ſtah-
 weja. Tizzigs Turks buhdams, Gids Muleis daſch-
 kahrt no tizzibas leetahm ar ſaweem wehrgeem run-
 naja un daſchadi puhlejahs tohs gan ar draudeſcha-
 nu gan zaur walſchligahm apſohliſchanahm pee fa-
 was tizzibas peegreest. Ar daſcheem, kaſ par wahju
 bij ar peetizzigu pakaufſchanohs us Deewu wehrga
 juhgu ſawai tizzibai par gohdu neſt, winnam taſ
 itt labbi iſdewahs. Zaur ſawas ſwehtas tizzibas
 aiſleegſchanu winni eemantoja neleetigu brihwibu
 un daſchs arri ſakrahje paſauligas mantas. Rai-
 munds turprettim palikke paſtahwigſ. „Es eſmu
 kriſtihts draudſes brunneneeks, winſch atbildeja, un
 gribbu ir wehrgos ſawai tizzibai lihdſ nahwes ſtun-
 dai pallauſigs palikt! Zuhſ mannim kruſta-ſihmi
 ar warru no kruhtim nehmeet, bet no mannas ſirds
 juhs to nelad ne iſraufseet.“ Muleis, laut gan
 duſmigſ par tahdu prettimrunnaſchanu no wehrga
 puſſes, tam tomehr ſahze gohdu rahdiht, redſedams,
 ka Naimunds ſawus darbus tſchakli un pareiſi pa-
 darija. Ta aiſgahje dauds gaddi. S—gh.
 (Turplifam wairah).

Sluddinaſchana.

Tanni nakti no 1ma us 2tru Septemeri f. g. irr pee
 Grendſchu muſſſas ſaimneeka, **Muzzſtrautu**
Zahna, ſagki eelaufſchees un noſagguſchi: 3 wad-
 mallas ſwabrlus, 2 baltas piteh-weſtes, 1 zeppuri, 2
 melnus ar drahnu apwilltus aitas-ahdas taſchokus, 3
 pahri bilſes un dauds daſchadas ſeewiſchku drehbes.
 Kaſ par ſchahm ſagtahm drehbehm ſklaidru ſinaw dohs,
 dab-
 buhs pee Grendſchu muſſſas pagasta-teefas pateizibas
 naudu. 1

Sprantschu tirgus Bauſſas pilſata ſchinni gad-
 da ſahſſees **10tä Oktoberi** un briggſees **15tä Okto-**
ber 1860. 3

Bauſſas Rahrubſi tanni 13tä Septemeri 1860.
 (Nr. 113.) Pilſata Eltermanns Chr. Thoebel.
 ſtrihw. Doepfer.

S i n n a.

Das „Zetſch zaur miſſiones darbu“ Miſſiones ſinnäs Nr. 13—18 ne irr farakſtihts no Gr. (Sub-
 bates zeen. mahz.) bet no Gr—r. (Dinburgas zeen. mahz.) S—j.

Brihw driſſeht.

No juhrmaſſas-gubernementis augſtas waldifchanas puſſes: Collegionrats G. Blaeſe, Benſor. Zeligawä, tai 19. Septemeri 1860.
 No. 159.